

Sygn. akt III KO 108/22

POSTANOWIENIE

Dnia 20 października 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 20 października 2022 r.,
wniosku Sądu Rejonowego w Chrzanowie
z dnia 21 września 2022 r., sygn. akt II K 590/22,
o przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu
na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

wniosku nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 21 września 2022 r., sygn. akt II K 590/22, Sąd Rejonowy w Chrzanowie wystąpił do Sądu Najwyższego z (poprzedzoną wnioskiem sygnalizacyjnym obrońcy oskarżonego) inicjatywą przekazania do rozpoznania innemu równorzędnemu sądowi, w trybie art. 37 k.p.k., sprawy P. K., oskarżonego o popełnienie przestępstwa z art. 190a § 2 k.k. i art. 107 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 12 § 1 k.k.

W uzasadnieniu wystąpienia wskazano, że pokrzywdzonymi w tej sprawie są adwokaci A. P. i A.P.1, którzy od wielu lat prowadzą kancelarie w C. i z tego powodu mają codzienne kontakty zawodowe z orzekającymi w Sądzie Rejonowym w Chrzanowie sędziami.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek nie jest zasadny i dlatego nie został uwzględniony. Wskazać należy, że instytucja określona w art. 37 k.p.k. ma charakter wyjątkowy, zaś

odstąpienie od zasady rozpoznania sprawy przez sąd miejscowo właściwy może nastąpić tylko w razie zaistnienia sytuacji jednoznacznie świadczącej o tym, iż pozostawienie sprawy w gestii tego sądu sprzeciwiałoby się dobru wymiaru sprawiedliwości. Przekazanie sprawy w omawianym trybie może nastąpić tylko wtedy, gdy w sposób realny występują okoliczności, które mogą stwarzać uzasadnione przekonanie o braku warunków do obiektywnego i bezstronnego rozpoznania sprawy w danym sądzie. Taka sytuacja nie zaistniała jednak w niniejszej sprawie. Nie można uznać, że sytuacja uzasadniająca skorzystanie z dyspozycji art. 37 k.p.k. powstaje tylko z tego powodu, że oskarżycielami posiłkowymi w procesie karnym są osoby znane sędziom sądu właściwego do rozpoznania sprawy wyłącznie z racji kontaktów o charakterze zawodowym. W tej kwestii Sąd Najwyższy podziela pogląd wyrażany w literaturze i orzecznictwie, że gdy uczestnikami postępowania są osoby wykonujące zawód prokuratora, adwokata, radcy prawnego czy komornika, samo zaistnienie takiej sytuacji nie uzasadnia przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu. Konieczne jest bowiem jeszcze wykazanie, że *in concreto* z uwagi na istniejące relacje i intensywność kontaktów na gruncie zawodowym lub towarzyskim z sędziami sądu właściwego zachodzi uzasadniona obawa co do ich bezstronności (por. D. Świecki (w:) Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz aktualizowany, pod red. D. Świeckiego, LEX/el. 2022, komentarz do art. 37, teza 5 i powołane tam orzeczenia Sądu Najwyższego). Okoliczności świadczących o tym, że relacje sędziów orzekających w sądzie właściwym miejscowo do rozpoznania sprawy z oskarżycielami posiłkowymi wykraczają poza to, co w kontaktach zawodowych jest konieczne, w uzasadnieniu inicjatywy zastosowania instytucji z art. 37 k.p.k., nie wskazano.

Co zaś się tyczy dalszej argumentacji zawartej w uzasadnieniu postanowienia Sądu Rejonowego, nawiązującej do istnienia podstaw do wyłączenia każdego z sędziów Sądu Rejonowego w Chrzanowie w oparciu o przepis art. 41 § 1 k.p.k. i długotrwałości wdrożonej w tym trybie procedury, stwierdzić trzeba, iż nie jest ona zasadna. Przesłanki stosowania instytucji określonych w art. 41 § 1 k.p.k. i art. 37 k.p.k. nie są tożsame, a racją sięgania po wyjątkowe unormowanie przewidziane w tym ostatnim przepisie nie może być ominięcie stosowania trybu

postępowania określonego w art. 42 k.p.k. Okoliczność uzasadniająca wyłączenie w trybie art. 41 k.p.k. sędziego wyznaczonego do rozpoznania sprawy ma charakter indywidualny, dotyczący konkretnego sędziego i jako taka nie może skutkować zmianą właściwości sądu w trybie art. 37 k.p.k., nawet jeżeli skutkować będzie wyłączeniem z tego samego powodu wszystkich sędziów sądu właściwego miejscowo do rozpoznania sprawy.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[as]